

הדגשים במקומות שונים, בסיגנון שונה מזה של המחזה. וכדי שלא יהיה חשד של כפילות, מתואר הסרט, באותיות של קידוש-לבנה, כעלילה שאינה מבוססת על המחזה, אלא על קורות חייו האמיתיים של ג'ון מריק, כפי שנמסרו, בין היתר, עליידי פרדריק טריבס.

המישור המיידני והמובן ביותר, שבו פונה הסרט לקהל שלו, הוא אותו מישור שצויין בהבלטה עליידי הרופא הבריטי עצמו, כלומר, ההתגלמות האמיתית של היופי שבתוך החיה, אלא שהפעם אין בכוחה של נשיקה, להפוך את המיפלאות לנסיך-חלומות. אולי אין חידוש גדול בסיפורים על אנשים מכוערים, מפחידים ומיטלי-אימה, המסתירים בתוכם נשמה רגישה ומיטען אדיר של תחושות — כמו באגדות-הילדים למיניהן ובסיפור הגיבור בנוטר-דאם — אבל מעולם לא הובא הדבר לידי קיצוניות כה חריפה. בקיצוניות הזאת יש תחושה עזה של אמת, כי הפעם לא מדובר בסיפור שהומצא עליידי מחבר ברוך-דימיון, אלא בפרשה אמיתית. וכדי להדגיש זאת, צולם הסרט בשחור-לבן, כשהגוונים, התאורה, ואפילו איכות הפילם, רומזים ליצירת תעודה ולא לסיפור בדים. כאן צריך להדגיש את העבודה המדהימה של הצלם הבריטי הוותיק פרדי פראנסיס, הידוע גם כבמאי מומחה לסרטי אימים, ושל התיפאורן סטיוארט קרייג. הם נוטלים את לונדון של היום ומצליחים להרפוך אותה, באורח פלא, ללונדון משכנעת מאוד של ימי דיקנס.

תלוש המזון. אבל לסרט יש כוונות מרחיקות לכת הרבה יותר מהצגת גירסה ריאליסטית של אגדה. כי לא רחוק, מתחת לפני השטח, ובהבלטה רבה, מרכזים

רונון ישו בפאריס

רומון קטן בפאריס (בני-יהויה, תל-אביב, ארצות-הברית) — הדבר היחיד שאפשר לומר על

סרט זה, בימים טרופים אלה, שהוא נראה מישון, ממש חסר תקנה.

אין טעם להזכיר כאן את כל הסרטים שבהם עובר תייר בפאריס ומתאהב. פעם מדובר ברקדנית קטנה, ופעם ביצאנית קטנה. פעם באשה נשואה ופעם באשה גרושה. והפעם, בשכנה לחדר בבית-מלון, שלמברה המזל מדברת אנגלית. אחת ממעלותיו של הסרט היא בכך שהאנגלים מדברים בו אנגלית, הצרפתים צרפתית וכו'. המתאהב הוא תסריטאי הוליוודי משופשף מאוד, שבא להציל הפקת סרט שנתקעה בבוץ. המפיקים מספקים לו חדר במלון מפואר, במרכז פאריס, מכונית עם נהג, וכסף למכביר — רק שיציל להם את התסריט הכושל שלהם.

התסריטאי מגלה את פאריס בכמה דרכים. ראשית, באמצעות כל האתרים הרומנטיים המופיעים בהבלטה בכל הגליות המצוירות ובכל הסרטים שעשו פעם על פאריס. שנית, עליידי התקרבות לנהג השכיר שהועמד לרשותו, מעין פיגארו מודרני שידו בכל ויד כל בו. ושלישית, בעזרת יפהפיה זוהרת המתגוררת מן הצד השני של המירפסת, ומוכנה להסתבך עימו בהרפתקאות-אהבים. וזו מתפתחת, כמובן, לסערת רגשות עצומה. אמנם כל המשתתפים באגדה הזאת הם חביבים ל-מראה, בין אם המדובר בכוכב הטלוויזיה ויין רוג'רס, בבריטית הזוהרת גיל האניקאט או בצרפתי רישאר לנואר.

לנואר ורוג'רס: גלויות מצוירות

אלא שהיחסים בין הדמויות האלה, הפתרונויות למשבר, הדיאלוגים, הכל נראה כמו השאלה אחת גדולה מכל מה שנעשה כבר בעבר. וזה קצת מוזר אם זוכרים שה' במאי פראנק גילרוי הוא בעצם מחזאי בזכות עצמו, עם הצלחה אחת גדולה שכבר נזקפת לזכותו כמה שנים ('דבר אלי בוורדים').

לפני שלושים שנה עשו עדיין סרטים כאלה כדי למלא הורים בתיכונן של בתי-הקולנוע. היום הוא נראה קצת כמו שריד של אותם ימים, עם צבעים של ימים אלה.

צורתו האפיוודית של הסרט, הבנוי פרי קים שביניהם מחשיך המסך ונעלמת התי מונה, מזכירה מיבנה של כרוניקה, שבה מספרים רק את הפרטים הידועים על המעשה (אם כי הסרט מרשה לעצמו פה ושם לשנות את סדר ההתרחשויות).

בימוי נבון. ולבסוף, העשייה. ג'ון הרט (קאליגולה מאני קלאודיוס) נאלץ לעבור מדי יום אפור שנמשך כשי-בע שעות, עד שהגיע לצורה של מריק. מתחת למעטה העבה שהולבש עליו, ובי-עזרת הקול המעוות לגמרי שבו צריך היה להשתמש, קשה לדבר על משחק כמובן המקובל של המילה. ואף על פי כן, הוא

המוזן הקבוע שלו. אבל ההמשך לא פחות מזעזע. מדענים מציגים את מריק לפני קונגרסים. כדי להתרברב בהישגיהם, נשות חברה מציגות אותו לראווה כבן טיפוחן החדש, כדי שהכל ישימו לב לרוחב ליבן ולצדקנותן.

יותר מכך, מדובר כאן בסטיה חברי-תית. בכישרון להפוך כל דבר לאופנה, ובגבול הדק המפריד בין מעשי-צדקה אמיתיים למעשי-צדקה לראווה. קשה שלא להיזכר בשיר של ז'אק ברל על הפאטי רונות. שכל אחת סורגת לעני שלה סוודר בצבע אישי, כדי שכולם יידעו בדיוק מי הוא בעל הסוודר האמיתי.

ג'ון הרט בתפקיד ג'ון מריק, "איש-הפיל" לגלות את היופי שבתוך החיה

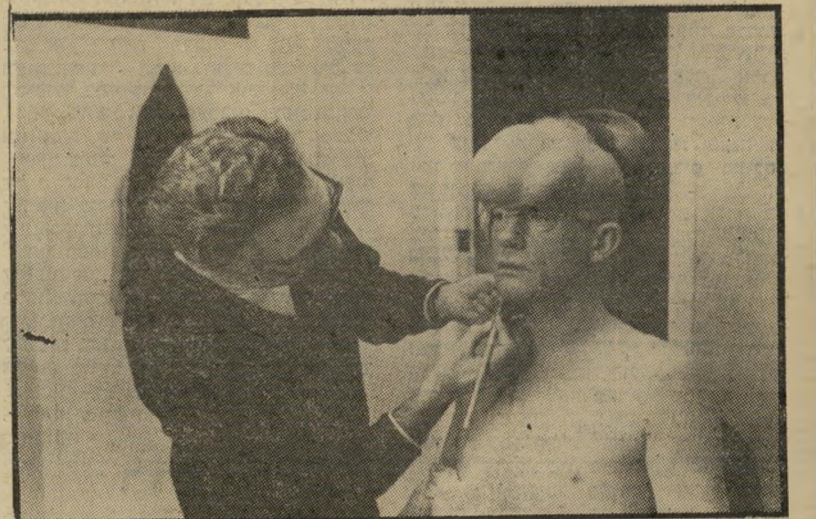

הרט מקבל בלוטות ענקיות כמצחו בעזרת מייבש שער תחושה עזה של אמת

מצליח בעזרת עמידה, נימת קול, ובעיקר עליידי בימוי נבון מאוד של דויד לינג'ן, להפוך את ג'ון מריק לאחת הדמויות הנוגות ביותר ללב שראה המסך מזה הרבה מאוד זמן. לידו, אפילו שחקנים מעולים ביותר, כמו אנתוני הופקינס וג'ון גיל-גוד, אינם יכולים אלא להסתפק בעמדות-מישנה.

ומילה אחרונה על המפיק. האיש האחראי רון שהיה עולה על הדעת כמתאים לטיי-סול בנושא קודר וחמור, בסרט שבו המין האנושי נראה כה מפוקפק, הוא אדם כמו מל ברוקס. ואף על פי כן, ברוקס הוא המפיק של הסרט. הוא האיש שלא רק מימן את חלקו הגדול אלא גם השתתף בפועל בהכנת התסריט (רעייתו, או באבי-קרופט, מופיעה בתפקיד מישנה). עם זאת, (המשך בעמוד 50)

כשרואים את מריק, בין כל מוצגי הקיר-קס המוצגים לראווה בירידים, קשה שלא להיזכר בוורנר הרצוג. במאי זה מראה בסרטיו כי העולם חסר סובלנות כלפי חריגים, ודוחה בשאי-נפש כל מה שלא מתאים לנורמה הכללית. ג'ון מריק אינו כה שונה מקאספר האוזר. זרותם של הי-שניים, מדהימה ככל שתהא ממבט ראשון, הולכת ונעלמת כאשר הנשמה המסתתרת מאחרי הורות הזאת נחשפת לעין כל. ואולי זה הסוד הגדול של הסרט, המציג במפורט את צורתו החיצונית של איש-הפיל. מה שנראה לצופה ברגע הראשון מבחיל, נשכח במהלך הסרט, עד כדי כך שכאשר אחד מן הנוגות הצדקניים המקצועיים מבקר אצלו, מתייחס הצופה אל הווג כאל מיפלצות מגוחכות יותר מאיש-הפיל.

הרט בתהליך האיפור שנמשך 7 שעות מדי יום מיטען אדיר של תחושות

בו. זה מתחיל בצורה בוטה, כאשר בריון בור, גם ועם הארץ, משתלט על מריק, מציגו לעיני הסקרנים כמיפלצת, מאכיל אותו תפודים רקובים והופך אותו ל'תלוש

הבמאי דויד לינג'ן ושני התסריטאים שלו, כריסטופר דה וור ואריק ברג'ון, את מאר-מזיהם במישור נוסף: ניצול אסונו של אדם אחד עליידי האנשים שנמצאים סבי-